

[Fornæs.]

overtaget af Københavns Kommune, medens de frederiksbergske Underskoler fortsatte deres Tilværelse som private, Aar for Aar stemt imod, at der af Kommunen blev givet et Tilskud paa 20—40 Kr. pr. Elev til disse Underskoler. Disse frederiksbergske private Underskoler har ført en hensygnende Tilværelse siden dengang. De havde ca. 2 100 Elever i 1919—20, i Dag har de kun 300—400. Paa dette Omraade er Kommuneskolerne saa ansete og gode, at man kan lade Forældrene selv om at skabe og betale private Underskoler, naar de endelig vil have deres Smaa børn i saadanne.

Jeg beklager som sagt, at Lovforslaget for denne enkelte Paragrafs Vedkommende har faaet denne Affattelse i Folketinget, men jeg vil dog undlade her i Tinget at stille Forslag om Udvalgsbehandling, idet Sagen som saadan er afklaret i Folketinget og det næppe vil være muligt her i Lands tinget at faa de øvrige Partier til at gaa imod deres Partifæller i Folketinget. Jeg skal derfor slutte med at tilsige mit Partis Bistand til en hurtig Behandling af Lovforslaget her i Tinget.

Ravn: Det foreliggende Lovforslag om forøget Statstilskud til de private Gymnasier og Mellem- og Realskoler i Storkøbenhavn, som er vedtaget i Folketinget, kan jeg paa mit Partis Vegne tilsige Støtte. Jeg finder det rimeligt, at Tilskuddene hæves fra Halvdelen til to Trediedele, altsaa fra 50 til $66\frac{2}{3}$ pCt., idet man ved den Lønstigning, der er kommet inden for den offentlige Skole, har bragt disse private Skoler i Vanskelighed med Hensyn til at klare alle de forøgede Udgifter. Det er jo ikke blot til Lærerlønningerne, der skal bruges flere Penge, det er ogsaa til Vedligeholdelsen og Driften i al Almindelighed.

Socialdemokratiets Ordfører talte om den Ændring, der er kommet ind med Hensyn til, at et Tilskud ogsaa kan anvendes i Underskolen. Jeg vil gerne sige, at jeg synes i og for sig ikke, der er noget urigtigt i dette. Vi er jo nemlig gaaet ind for, at de almindelige private Skoler ude over Landet har faaet et ikke saa lidt forhøjet Tilskud, og dér er jo ogsaa Underskoler. Derfor finder jeg det ikke urimeligt, at Eksamensskoler i Hovedstaden, der eventuelt har en Underskole, ogsaa vil kunne bruge det Tilskud, de faar, til at opretholde en saadan Skole. Jeg kan ikke se andet end, at der er god Analogi i det.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg

anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Landsting.

Bonnichsen: Ogsaa jeg kan paa mit Partis Vegne tilsige Støtte til hurtig Gennemførelse af Lovforslaget.

Som den højtærede Minister allerede har sagt, er disse private Gymnasier og Mellem- og Realskoler i Storkøbenhavn i Virkeligheden i en Nødsituation. Det fremgaar tydeligt af Lovforslaget og ikke mindst af den af Folketingsudvalget afgivne Betænkning, hvor uhyre vanskelige Kaar disse Skoler efterhaanden har faaet, idet de selv maa afholde de 50 pCt. af Udgifterne. Det gaar under normale Forhold, men ikke nu. I de senere Aar er Udgifterne, som det fremgaar af Tallene, steget saa umaadelig meget, at den Halvdel, som Skolerne selv skal betale, i alt andrager 220 Kr. pr. Elev, og det er ganske givet, at det kan Skolerne ikke bære.

Den eneste reelle Indtægt, disse Skole har, er gennem Skolepengene, og det er jo dog begrænset, hvor meget disse Skolepenge kan forhøjes, navnlig da det er saa rigtigt, hvad der siges, at det nødig skulde være Skoler særligt for velstillede Børn, men Skoler for Folk, der med al Anerkendelse for den offentlige Skole — ingen skal mere end jeg, der selv spiser den offentlige Skoles Brød, tale dens Sag og udtale mig om, hvor god den er — ønsker Skolen under en anden Form eller har en særlig Tilknytning til den Person, der staar som Leder af Skolen, og derfor vil sætte deres Børn i en saadan Skole.

Jeg mener i Modsetning til det ærede Medlem Hr. Fornæs, at disse private Skoler ikke har udspillet deres Rolle. Jeg kan ikke se andet end, at de private Skoler lige saa vel som de fri Skoler ude omkring i Landet, hvis Forhold vi har behandlet tidligere, spiller deres store Rolle stadig væk som et vist Incitament; der er en større Bevægelighed med Hensyn til at prøve nye Tanker — ikke fordi de ikke ogsaa kan prøves i den offentlige Skole og bliver det —, og der er en større Smidighed, end der kan være i den offentlige Skole.

Vi, der mener, at der ogsaa paa dette Omraade skal være Frihed, ser gerne, at de Skoler bliver opretholdt, og helt ringe Betydning kan de dog ikke have, naar de stadig væk her i Storkøbenhavn søges af over 3 000 Elever. Naar man ser Forslaget her, mindes man ogsaa, som der staar i Betænkningen, hvordan Tiden var for de ulykkelige private Latinskoler og Gymnasier lige efter forrige Verdenskrig, da disse Skolers Læreres